

1^e Predikatie over Spreuken 3:6, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 11 oktober 1953 te Den Haag

Gezongen: Psalm 105:1, 2 en 3.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Mattheüs 5:1-20.

Gebod:

We hebben weer een onschatbaar voorrecht, Heere. We mogen hier tezamen zijn, geschaard om Uw Goddelijk Getuigenis. En al was het dat we niets meer vernamen, we zouden van het ene nodige het rechte woord al gehoord hebben. Van het ene nodige – doe ons dat zoeken. En laat ons niet rusten voordat we het kennen en bezitten. En mogen wij het bezitten, laat ons er U voor danken. Want dan is ons geluk niet af te meten, het is onpeilbaar, en het is tot in alle eeuwigheid.

Ach, gedenk ons. Leer ons opmerken, erkennen en waarderen. Ge hebt ons bewaard. Het had anders, geheel anders kunnen zijn. En met anderen is het anders geworden. Doe ons dan Uw goedheid opmerken. En laat ons van de tijd des levens, die toch in ieder geval maar kort is, gebruikmaken om U te zoeken, U te kennen, Vader, Zoon en Heilige Geest, te leren ons aan U te onderwerpen, rekening te houden met U, en te betreuren eigen natuur, eigen hart, eigen gedachten, woorden en werken, onze val.

Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. En wil ons naar Uw beeld vernieuwen. Wil ons leiden in de rechte wegen, ons daarin houden. Laat ons geen acht geven op ons tijdelijk lot. Dat lot is in Uw hand. En dan – het is, hoe moeilijk het ook moge wezen, slechts een verdrukking van tien dagen.

Geef ons Uw Woord, en doe ons spreken wat waarachtig is, en waar ieder wedergeboren hart in liggen mag. En bereid dan dat Woord in ons een plaats. Er is geen schoner erfenis, er is geen rijker bezit. Al wat de mens van nature zo begeerlijk acht en zoekt, valt ten enenmale weg bij de kennis van U, en bij het bezit en het genot van U.

Gedenk onze zieken, verpleegden. Gedenk hen die in rouw werden gebracht. Er zijn er zulken onder ons. Gedenk ze. En leer nog het nut van de verdrukking begeren, en de roede kussen. Ze wordt opgelegd, opdat we dit zullen doen. Want U kastijdt niet uit lust tot plagen, maar uit liefde,

opdat we Uw heiligheid zouden deelachtig worden. Wel, Heere, laat ons U dan niet verdacht houden, maar doe ons U kennen en erkennen in de grootheid Uwer goedheid.

Ontferm U over Uw Kerk, over de gehele aarde. Wil ieder lid voeden met honger en dorst naar Uw gerechtigheid. Erbarm U over ons volk, de koninklijke familie, de regering, over de volkeren. Ach, Gij hebt alle dingen in Uw hand, en tegen Uw wil kan er niets plaatshebben. Zo het in Uw raad bestaat, bewaar ons voor de ineenstorting waarmee we nog altijd worden bedreigd.

Amen.

Gezongen: Psalm 119:1 en 2.

Wordt het, mijn zeer geachte toehoorders, mij geschonken, dan zou ik graag gedurende enige ogenblikken uw aandacht wensen te bepalen bij een woord uit het boek der Spreuken, het derde hoofdstuk, het zesde vers, deze woorden:

'Ken Hem in al uw wegen.'

Ge zult het met me eens zijn dat dit een woord is van grote betekenis. Trouwens, de gehele Bijbel is dit. Geloofst ge niet dat een mens ongelukkig is wanneer hij de Bijbel niet tot een grond en tot een richtsnoer heeft? Ik geloof dat het zo is. En de Heilige Schrift zelf zegt: 'Tot de Wet en tot de Getuigenis; zo zij niet spreken naar dit Woord, het zal zijn dat zij geen dageraad zullen hebben' (Jes. 8:20).

'Ken Hem', dat is de HEERE, *'ken Hem in al uw wegen.'* De Persoon Die we in al onze wegen te kennen hebben, is niemand anders dan de drie-enige God. Góds dus – want buiten de Drie-enige is er geen God. De Schepper, dus de God uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, en de Herschepper, dus de Vader Die in Jezus Christus een mens wederbaart. Hij komt in ons teksthoofdstuk voor onder de Naam HEERE. En dit is zó: God, Die we met een enkel woord hebben genoemd en aangewezen, stond met Israël in een verbond. En dit wordt aangegeven door het woord HEERE. Want dit woord HEERE wijst ons het Opperwezen aan als Degene Die Zich

gelijk blijft, Die Zijn belofte vervult. Over het algemeen steunt een mens liever op zichtbare en tastbare dingen. Maar betrouwbaarder is de belofte Gods. Daarom zegt ook de apostel Paulus dat deze beloften zijn ja, en in Hem amen (2 Kor. 1:20). Wanneer ik het zo mag zeggen: God heeft nooit iemand bedrogen. Wij bedriegen onszelf wel. We bedriegen ook onze naaste. Maar de Heere is volstrekt betrouwbaar.

En dan wil de naam HEERE ook nog zeggen dat het Opperwezen doet komen hetgeen waarmee Hij dreigt. Dat geloven we niet, nietwaar? Nee, wij geloven het niet. Als wij dit voor waarachtig hielden, dan zouden we toch niet onbekeerd kunnen blijven en trachten zoveel mogelijk te genieten van de zichtbare en tastbare dingen? We zouden dan toch niet twee of meer dingen voor nodig houden, maar slechts één ding! Intussen, God doet komen hetgeen waarmee Hij dreigt – tenzij dat er een bekering plaatsheeft, *een bekering plaatsheeft*. Heeft een bekering al in uw leven plaatsgehad? Stel dat toch niet uit! We hebben de neiging om iets van de ene dag naar de andere te brengen. Ten aanzien van bekering moet u dat niet doen. Het staat zo trouwhartig in de Heilige Schrift: ‘Bekeert u, bekeert u, want waarom zoudt gij sterven?’ (Ezech. 33:11). Een vriendelijke en ernstige vraag: ‘Want waarom zoudt gij sterven?’

Kennen – ‘*Ken den HEERE*’ – wat behelst dat? Want hier komt het nu eigenlijk in onze tekst op aan. Wat dóét een mens wanneer hij de HEERE in zijn wegen, in al zijn wegen kent? Dat is met korte woorden gezegd. Als iemand de HEERE in al zijn wegen kent, of erkent, dan begint hij met de Heere voor *zijn* God te houden. Dat is altijd het begin van het goede werk. En daarom spreekt ook de Heere Jezus: ‘Dit is het eeuwige leven’ – de aanvang van het eeuwige leven – ‘Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt’ (Joh. 17:3). En als een mens nu dit godverheerlijkende en zielzaligende werk heeft mogen verrichten, dan wordt van hem verwacht dat hij de Heere erkent, en dit doet in al zijn wegen, dus dat hij zich geheel aan de Heere onderwerpt. Dat heeft de apostel Paulus gedaan. Toen God hem neergeslagen had en de Heere Jezus Christus Zich aan en in hem geopenbaard had, was dit zijn verlangen, namelijk te mogen weten wat de Heere wilde dat hij doen zou (Hand. 9:6).

Als een mens de HEERE erkent of kent in al zijn wegen, dan is het gebed

uit de 25e Psalm, dat u allen al honderden malen hebt gezongen, gedurig bij en in hem:

HEER', ai, maak mij Uwe wegen
Door Uw Woord en Geest bekend;
Leer mij hoe die zijn gelegen
En waarheen G' Uw treden wendt. (Ps. 25:2)

Het kennen van de HEERE bestaat in Hem lief te hebben. De dichter van de 116e Psalm zegt: 'God heb ik lief' (vs. 1 ber.). En als iemand God liefheeft, dan heeft hij Hem lief boven alles. En dan is het zo, dat hij alle dingen zou kunnen missen, behalve de Heere.

Iemand die de HEERE kent en erkent in al zijn wegen, zegt met de dichter van de 73e Psalm: 'Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde' (vs. 25).

Voor iemand die de HEERE kent en erkent, is de gehele wereld een dorre woestijn, waarin voor hem geen weg is, tenzij voor hem op wonderbare wijze door God een weg gebaad wordt.

Als iemand de HEERE kent en erkent, dan heeft hij de twee teksten die ik u de laatste tijd meermalen genoemd heb, gedurig in zijn hart. Gij weet nu wel welke teksten ik bedoel: 'Bekeer ons, zo zullen wij bekeerd zijn' (Klaagl. 5:21), en: 'Trek mij, wij zullen U nalopen' (Hoogl. 1:4). Dat is dag en nacht zo bij hem.

Als iemand de HEERE in zijn wegen erkent, dan zegt hij met Mozes: 'Indien Uw aangezicht niet medegaan zal, doe ons vanhier niet optrekken' (Ex. 33:15). Hij zegt: 'Heere, nu weet U waar ik vóór sta, waar ik mee te worstelen heb. Ik weet geen raad. Ik zie geen uitkomst. Maar bij U, Heere, zijn uitkomsten ook tegen de dood. Ach, wilt U mij niet helpen, de weg wijzen, mij daarop brengen, mij erop staande houden? Heere, met minder kan ik het niet doen. Ik móét dat hebben. Onthoudt U mij dit, dan kom ik om.'

De HEERE te kennen of te erkennen in al zijn wegen, dat is God te hebben tot een bron en oorzaak van blijdschap. Nee, een begenadigd mens heeft tenslotte, behalve in de Heere, geen blijdschap. Tenslotte drukt het hem alles. En wat hem het meest drukt, dat is hij zélf. Is het waar? Is dat het wat hem het meest drukt? Als u een begenadigd mens zijt, dan zegt u:

‘Ja, dat is het.’ Welnu dan, als iemand de HEERE kent in al zijn wegen, dan wordt hij het meest gedrukt en verdukt door het eigen. Niet door de tegenspoeden, niet door wat hem somtijds door zijn naaste wordt aangedaan, niet door zijn ziekte, niet door zijn pijnen. Nee, hij wordt het meest gedrukt door hemzelf, dat is dan door zijn zonden. ‘Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?’ (Rom. 7:24). Geloof maar dat de apostel Paulus dit gekend heeft! Want hoe meer genade iemand bezit, des te verschrikkelijker woedt de zonde, de oude mens, is de wereld tegen hem gekant, wordt hij door het schijn geloof vervolgd.

Wanneer iemand de HEERE erkent in al zijn wegen, dan ontvangt hij het begin, het midden en het einde van Hem. En wanneer het einde er is, dan is hij een onnutte dienstknecht, zonder enige waarde. Want voor een begenadigd mens heeft alleen Jezus Christus, Gods Zoon, de HEERE onze gerechtigheid (Jer. 23:6), waarde.

Als iemand de HEERE in al zijn wegen erkent, dan wil hij graag toemen in de kennis Gods. En hij wenst achter de Heere aan te komen.

Ach, ik merk wel dat ik er u niet alles van zeggen zal. Hier schiet alles tekort. Want ik ben er nog niet recht in gekomen. Al wat ik gezegd heb, is waar, volkomen waar. Maar er is meer van te zeggen, en er is nog wat anders van te zeggen, en dat andere heb ik misschien nog niet gezegd. Het is dit: als iemand de HEERE erkent in al zijn wegen, dan verloochent hij zichzelf, dan bestaat zijn verstand niet voor hem, dan heeft hij geen wil, dan ontbreekt hem het oordeel; hij laat zijn gevoel niet spreken. Misschien zult u willen zeggen: ‘Wel, dan heeft hij niets over.’ Juist, dat is het, en dat wilde ik u zeggen. Dan heeft hij niets over! En slechts dan wanneer we niets over hebben, kennen wij de HEERE in al onze wegen. Dat had ik u nog niet gezegd, maar nu heb ik het u gezegd. Niets over te hebben, behalve God...

Ga nu eens met deze opmerkingen naar de Schrift. Dan mag ik u verzekeren dat ge ze in de Bijbel zult bevestigd vinden. Had Abraham nog iets anders over dan God toen zijn weg voerde naar Moria (Gen. 22)? Wat zegt u? Had de Heere Jezus – om het maar bij deze twee voorbeelden te laten – had de Heere Jezus nog iets anders over dan God, toen Zijn voeten op de kruisweg stonden?

Overdenk deze dingen. Want het is beslist waar dat uw eeuwige behoudenis afhangt van de kennis van deze zaken.

Gezongen: Psalm 37:12 en 19.

De woorden: *'Ken den HEERE in al uw wegen'*, behelzen een goede raad en tegelijkertijd een strenge eis.

Ze behelzen een goede raad. Wie geeft dan deze raad? Allen die geloven. Er is niemand onder de begenadigden die zijn naaste niet aanraadt om de HEERE te kennen in al zijn wegen. Want de begenadigde kent twee dingen: de smart die er is wanneer hij de HEERE niet erkent of kent in zijn wegen, en de blijdschap die in zijn hart gevonden wordt wanneer hij verwaardigd wordt om waarlijk met de Heere door een oprecht geloof rekening te houden in betrekking tot de tijdelijke, geestelijke en eeuwige dingen. Alle heilige engelen in de hemel raden ons aan om de HEERE te kennen in onze wegen. En hetzelfde doet God, de Vader in Jezus Christus.

Kan het tot u doordringen? Sta er eens bij stil. Het is hier alles zo welgemeend, zo oprecht, zo godverheerlijkend en zielzaligend.

Wat doen we nu? Kennen we de HEERE in onze wegen? Neen, we kennen de HEERE in onze wegen niet. We leven buiten God, van nature. En waarachtig is wat in de Bijbel gevonden wordt: 'Maar niemand zegt: Waar is God, mijn Maker, Die de psalmen geeft in den nacht?' (Job 35:10). Én in betrekking tot onze gronden voor de eeuwigheid, én in betrekking tot onze maatschappelijke positie, tot het sluiten van een huwelijk, tot het nemen van beslissingen, welke ook, leven we buiten God, en we hebben alles liever dan de Heere. En zo spreken wij: 'Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust' (Job 21:14). Dat haalt een streep door onze godsdienst. Het zegt ons dat wij huichelaren zijn, dat wij het niet menen als we voorgeven het te menen.

Ja, u wilt toch niet hebben dat ik u alleen vriendelijke dingen zeg? God heeft lust in waarheid in het binnenste. En ik en u, wij allen moeten daar ook lust in hebben. Het gaat immers op een eeuwigheid aan? En als wij leven buiten God en er komt geen bekering, dan sterven wij ook zonder Hem. En waar zullen wij het dan mee moeten doen, wanneer we het tijdelijke met het eeuwige zullen hebben verwisseld?

Wat moet er nu gebeuren? Ik hoop dat deze vraag in het hart van menig- een van u gevonden wordt. Wat moet er nu gebeuren? Ik wil op deze vraag kort, maar, naar ik hoop, naar waarheid antwoorden.

We moeten zien dat we van God gescheiden zijn – ‘Dat gij in dien tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls, en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende, en zonder God in de wereld’ (Ef. 2:12) – en dat de oorzaak hiervan is onze zonde. En daar begint het mee. Of daar nu langere of kortere tijd voor genomen wordt door de Heere, en of het gepaard gaat met verschrikkelijke benauwdheden of met weinig benauwdheden, dit is alles bijkomstig. Maar hier begint het mee. En nooit zal iemand recht met het Evangelie handelen, als het bij hem hiermee niet begonnen is.

We moeten ontdekt zijn aan onze machteloosheid. We moeten weten en diep verstaan dat er aan onze kant geen doen aan is, dat het aan onze kant buiten hoop is.

De Heere Jezus Christus moet ons geopenbaard zijn of worden. En als dit is geschied, dan aanschouwen wij Hem, en God in Hem, als gekomen tot ons en in ons. En zulk een aanschouwing werkt eerst de rechte vernerding en maakt dat wij alles van ganser harte loslaten.

We moeten getrokken zijn tot Christus, en in staat gesteld wezen om Hem met heel ons hart te omhelzen, en de Vader in Hem, en de Heilige Geest met Hem. Wie één van de Personen omhelst, omhelst ze alle drie.

We moeten ons onvoorwaardelijk aan Hem overgegeven hebben, of overgeven. En Hij moet Zich ook aan ons overgegeven hebben. En we moeten dit zien en geloven. De band moet wederzijds wezen. We moeten verstaan hoe diep ellendig een leven buiten de Heere is. We moeten er ten volle van overtuigd zijn dat zo’n leven niets anders dan ellende is, en dat er op deze ellende nog een veel grotere ellende zal volgen, tenzij het nog anders wordt.

Dat moet er gebeurd zijn. En in deze weg, door deze zaken, moeten we ingewonnen zijn en ingewonnen worden om de HEERE in onze wegen te kennen, en Hem te kennen in ál onze wegen. Dit is de oprechtheid waarvan in Psalm 32 gesproken wordt: ‘Maar blank’ oprechtheid voedt’ (vs. 1 ber.). De oprechtheid – en we weten hoe menigmaal de Heilige Schrift het over de oprechtheid heeft. En als wij afgeweken zijn, dan moeten we terugkomen, met smart, met schaamte, met verlegenheid, en opnieuw ons met het onze aan de Heere overgeven.

En gelijk we hebben gezegd, we moeten de vreugde kennen van de

HEERE te kennen in al onze wegen. Het moet ons geen last wezen. Want het Evangelie legt geen enkele last op. Als het een last is, dan is het de Wet die ons dit gegeven heeft. Het Evangelie legt geen enkele last op. Hoor het maar: 'Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen. Want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht' (Matth. 11:29, 30). Als u klaagt over uw lot – mens, weet het toch goed: dan hebt u met de Wet te doen, en niet met het Evangelie. Dan spreekt bij u de liefde niet. Dan is God voor u geen Vader. En ge wordt onderhanden genomen door een groot en godzalig man: 'Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden' (Klaagl. 3:39).

Ik hoop dat u deze taal verstaat, en anders dat u ze zult leren kennen. Want alweer: u kunt geen goed uiteinde hebben als u deze taal niet geleerd hebt. En ga maar met deze opmerkingen tot de Schrift, dan zult u vinden dat het heilige Woord van God dit alles zo toelicht en zo rijk maakt, en dat het zo goed is om in deze dingen onderwezen te worden, dat het zo'n voorrecht is als we erin onderwezen worden.

Hoe is het nu met ons? Ik zie hier zoveel jonge mensen en kinderen voor me en daar ben ik altijd over verheugd; dat is een van mijn grootste voorrechten, dat vele kinderen naar me komen luisteren. Ik weet wel dat hier de ouders van invloed zijn, maar het zijn toch niet alleen de ouders. Kinderen, wat zijn jullie van plan? Te leven zonder God, of Hem te zoeken? Ik raad je aan om ten eerste eenvoudige jonge mensen te zijn en eenvoudige kinderen, je eenvoudig te kleden, en hoogst tevreden te zijn met een eenvoudige maaltijd. Dat raad ik je van ganser harte aan. Maar dan verder raad ik je aan om geen dag voorbij te laten gaan, voordat je herhaalde malen en soms ook op de knieën en in de eenzaamheid tot God geroepen hebt om bekeerd te mogen worden. Ik raad je aan om daar nooit mee te staken; houd er nimmer mee op. En als je door je ouders of door wie ook of door wat ook gebracht bent naar deze prediking, dan druk ik je met de meeste klem op het hart om haar nóóit te verlaten, en als ik er niet meer ben, dit óók niet te doen. Want alleen deze prediking is de waarheid. En al wat ervan afwijkt of ertegen ingaat, is bedrog, verschrikkelijk bedrog. En je weet wel, kinderen, dat het goed is dat ik je dit zeg. En jonge mensen weten het ook. Want als ze hun consciëntie raadplegen, dan zeggen ze: 'Ja, dominee, dat moesten we doen.' Doe het dan!

Zijt ge zo bevoorrecht, dat ge – ofschoon gij u om vele redenen moet aanklagen – zegt: ‘In wat u genoemd hebt, in wat de Bijbel hierover zegt, is mijn leven en het leven van mijn geest’, dan heb ik ook nog iets voor u. Wees dan teerhartig ten opzichte van uw naaste. Misschien ziet ge uw naaste, uw kind, broeder, zuster, vader, moeder, bekende, misschien ziet ge uw naaste als een mens die van de godzaligheid niets wil hebben. Vaar nooit tegen hem uit. Daar is geen enkele reden voor. En preek ook niet tegen hem. Maar als het u geschonken wordt – en vraag daarom – zeg hem dan met de liefde van uw hart, met de liefde die in uw hart uitgestort is: ‘Kind, vrouw, man, broeder, zuster, vader, moeder, wij moeten bekeerd worden. En nu kunt ge wel menen heel wat aan te mogen en moeten merken op de christelijke godsdienst, op de Bijbel, op God, maar ge zult op het eind zien dat ge u bedrogen hebt. En meer wil ik er nu niet van zeggen. Ik wil er ook niet iets anders van zeggen. Ge zult op het eind zien dat ge u bedrogen hebt.’ Er komt voor ieder mens een ogenblik, bekeerd of onbekeerd, waarin hij merkt dat hij zich in alles heeft bedrogen. Gebeurt dat hier, dan is dat het punt van terugkeer tot God. Dan keert hij tot God terug.

Ik heb het meer dan eens beleefd dat jongere mensen tot me kwamen, die ik van vroeger al kende, om me te zeggen dat ze niet meer geloofden aan het bestaan van God. Doorgaans, als ik er niet in tegengehouden word, ga ik daar onmiddellijk op in. En dan merk ik wel dat men niet al te veel meer op te merken heeft, ja niets meer. Maar later, zo is het mij meer dan eens gebeurd, later ontmoette ik dan dezelfde persoon, en dan vernam ik dit: ‘Ik weet het niet meer, ik weet het niet meer.’ Dat is nog niet wat ik u woensdagavond aangehaald heb, het zálige ‘Ik weet het niet meer.’* Maar het zegt wel al heel wat. ‘Ik weet het niet meer.’ En ik heb anderen gezien zich werpende in de armen van de Roomse Kerk, omdat ze het niet meer wisten, en er niet met David de voorkeur aan gaven om te vallen in de handen van God Die leeft (2 Sam. 24:14).

En wat ik u zeg, dat is alles zo waar. Ik mag zo spreken, al direct omdat ik al zo hoog bejaard ben. En als ik nu zoveel jonge mensen voor mij zie, dan kan ik somtijds niet nalaten hen in het bijzonder aan te spreken. Ik hoop dat het tot hun voordeel mag wezen.

* Predikatie van 7 oktober 1953 over Johannes 16:23, bundel 2000-’02, blz. 421.

Dus, als u een bevoorrecht mens zijt, vraag dan aan het Opperwezen of u af en toe eens wat mag zeggen. Maar nog eens, geen prekerij! En niet altijd met het woord van de christelijke religie in de mond. Niet altijd. God geeft het niet altijd. En u zult er ook niets mee bereiken. Misschien maakt u de persoon tot wie u spreekt nog een groter atheïst dan hij al is. De rechtvaardige, staat er, kent tijd en wijze (Pred. 8:5). Maar wanneer u dan een woord te spreken krijgt en u merkt dat het er niet ingaat, dan moet u niet boos zijn, en u moet nimmer een hard woord laten horen na hetgeen u gezegd hebt. U moet eens aan uzelf denken in zulk een ogenblik. En als u dat doet, dan hoeft ik aan u niet te vragen wat u vinden zult. Dan vindt u een vijand van God en een verwaarlozer van zijn zaligheid, en nog veel meer dat in het geheel niet deugt. In het kort: u vindt iemand die u hebt leren kennen als de grootste van alle zondaren. Zult u dan boos zijn of mopperen of tekeergaan, als uw naaste, wie deze ook moge wezen, niet direct naar u luistert? Maar bid en vraag het aan de Heere, of Hij hem of haar eens zou willen bekeren.

Amen.

Gebed:

Heere, laat dat gebed maar in ons hart gevonden worden: 'Bekeer ons, en wij zullen bekeerd zijn.' Zij die bekeerd zijn, hebben niet minder bekerende genade nodig dan degenen die nog onbekeerd zijn. Toen Uw Kerk in de ballingschap was, heeft zij zó tot U geroepen: 'Bekeer ons, en wij zullen bekeerd zijn.' Ze heeft niet geroepen om verlossing uit de ballingschap. Ze heeft geroepen om bekering, wél wetende dat de ellende voortspuit uit de zonde.

En nu hebben we enige ogenblikken hier mogen doorbrengen. Wat er gezegd is, is door U ook vernomen. Wil het zondige ervan genadig vergeven. En wil het woord zegenen voor oud en jong, voor klein en groot, voor begenadigd en onbegenadigd. Er is niemand hier, of hij heeft het nodig. Doe ons wat gezegd is, overdenken, diep overdenken. Geef er ons maar mee tot U ons te wenden.

En wil ons nu geleiden, Heere. We gaan weer uit elkaar. Tenslotte dezelfde weg: naar de eeuwigheid. Laat dit maar bij ons zijn. Of ons dat dan mocht doen roepen: 'Wie weet, Hij mocht het wenden en een zegen

achter Zich overlaten.’ En ook: ‘Doe ons niet verder gaan, tenzij dat Uw aangezicht met ons meegaat.’

Amen.

Gezongen: Psalm 84:5 en 6.

Toespraak gehouden door ds. J.P. Paauwe op 11 november 1952 te Den Haag, ter gelegenheid van de begrafenis van de heer J.C. van der Zeeuw

Gelezen: 2 Korinthe 5.

Ik behoef u niet te zeggen dat ik van harte deel in het verlies dat u getroffen heeft.

In 1914 ben ik met uw vader in aanraking gekomen. Zijn vrouw, uw moeder, had ik al enige jaren vroeger leren kennen. Al die tijd, dat is dus van 1914 af, is er tussen uw vader en mij aangaande de dingen van de religie nooit enig verschil geweest. Terwijl anderen gingen en de waarheid verlieten, is hij gebleven, gebleven met grote ijver.

Toen ik hier enige malen na mijn ontzetting uit het ambt in wat geweest is de Nederlandse Hervormde Kerk, gepredikt had, werden alle deuren voor mij gesloten. Hoevele kerken, hoevele groepen en groepjes waren er niet! Zij konden alle een plaats krijgen. Ik niet... Op een dag zei uw vader: ‘Ik zal een gelegenheid voor u bouwen.’ Hij heeft dat, omdat de eerste plaats te nauw werd, nog eens gedaan en zoals ik in mijn jubileumpredikatie verleden jaar gezegd heb: geheel belangeloos.* Toen hij mij zijn voornemen bekend maakte, heb ik dit geantwoord: ‘Van der Zeeuw, ik wens je aanbod hogelijk te waarderen, maar ik kan mij niet verbinden dat, wanneer eenmaal het gebouw er staat, ik er het woord zal voeren.’ Dit risico heeft hij aanvaard.

Kort na het overlijden van mijn vrouw is ook zijn vrouw gestorven. Wij hebben onze doden diep betreurd... Maar nu is dat voorbij, naar het woord van de Heere Jezus Christus: ‘Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar

* Predikatie op 26 augustus 1951, bundel 2014-'18, blz. 186.

Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan' (Matth. 24:35). Er is geen band die niet eenmaal zal losgemaakt blijken te zijn.

En tóch is er een band die daaraan niet onderworpen is. Dat is de band des geloofs. Deze band is tot in eeuwigheid. Ook hier geldt het woord: 'Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.'

Over het geloof wordt in godsdienstige kringen – en ook wel daarbuiten – weleens gesproken. Velen houden het ervoor dat zij weten wat het is, te geloven. En wederom velen zijn van gedachte dat zij het geloof bezitten. Het geloof verstaat geen mens voordat en tenzij hij het bezit. Hier dwalen alle mensen. En er is er nooit één terecht gebracht, die hier niet van harte en met leedwezen betuigd heeft dat hij zich bedrogen had.

Wat is dan het geloof? Ja, vraagt u zich maar eens af wat het is. Ik moet het u nu zeggen, maar ú moet het verstaan. En al zeg ik het u en u zijt van God niet geleerd, dan zult u het tóch niet begrijpen en er tegenin gaan en het verwerpen, volkomen verwerpen. Als de Heere Jezus Christus tot iemand gekomen is en Zijn intrek genomen heeft in zijn hart, daar Zijn troon opgericht heeft, en als gevolg hiervan nu ook deze mens zich gewend heeft tot Christus, Hem heeft omhelsd, gebracht in zijn hart, zich heeft toegeëigend hetgeen door de Heere Jezus als God en mens door Zijn lijden en sterven aan het kruis verworven is – dit is het geloof. En al wat hiervan afwijkt – en dus tegenin gaat – is een waan, een vreselijke waan, waarin de godsdienstige mens sterft 'in de hoop des eeuwigen levens'. Het is geheel en al een werk Gods. Nooit werd iemand het geloof deelachtig, of hij zag zijn plaats, die hij zélf vrijwillig en moedwillig in zijn val ingenomen heeft: er buiten, er volkomen buiten. Maar nú... er in!

Aan dit geloof gaan enige dingen vooraf. Een waarachtige overtuiging van schuld en zonde gaat aan het geloof vooraf. De Heere Jezus heeft ons geleerd dat slechts de zieken de medicijnmeester van node hebben (Matth. 9:12). Dat is een treffende lering, welke bevestigd wordt dag aan dag. Wie roept er een dokter als hij zich gezond voelt?

Als een mens Christus niet nodig heeft, niet zó nodig dat hij ziet dat wanneer hij Hem niet heeft, hij voor eeuwig verloren is, dan komt hij niet tot Christus. En laat hem dan spreken over zijn geloof en over de Heere Jezus en over zijn betrekking hebben op dit en op dat, het is alles waan en

hij gaat te gronde. Vooraf aan het geloof gaat ontdekking van volkomen machteloosheid. Wanneer men niet vooraf werd aangegrepen door de sterkte Gods, dan zou men nooit geloven en men zou zich blijven bedriegen of atheïst worden of zichzelf van het leven beroven.

Aan het geloof gaat vooraf een openbaring van de Heere Jezus. Wanneer u de overgrote meerderheid van godsdienstige mensen hoort of gadeslaat, dan doen zij alsof zij de Heere Jezus kennen. Alsof in de Bijbel wat te lezen en enige ernst in zijn leven aan den dag te leggen, de weg zou zijn om Christus te leren kennen. Dit wordt bijna overal aangenomen en bijna overal gepredikt. Het is een vreselijke dwaling! De mens die deze dwaling aanhoudt, wordt nooit voor God wat hij is. En wat is hij? Hij is een moordenaar van de Heere Jezus Christus!

Openbaring van Christus. Deze openbaring is een komen van de Heilige Geest in het hart met de onderwijzing in het Evangelie. Waar deze onderwijzing is, daar blijft een mens niet onder de Wet. Zijn hart is daar vol droefheid over dat moordenaarswerk waaraan hij zichzelf schuldig ziet. Maar de Heilige Geest gaat hier door met hem te openbaren wat God van eeuwigheid beraadslaagd heeft, de raad Gods. Dat ziet hij nu; dat verstaat hij nu. In dit licht gelooft hij dat de aanbieding van de Heere Jezus met al het heil hém geldt. Als hij dat niet geloven kon, dan zou hij nooit tot Christus komen, nooit. De mensen lezen dat Christus voor de zonde gestorven is, en zij maken een besluit dat Hij nu óók voor hen gestorven is. Zij weten niet dat zij de gehele Heere Jezus opzijzetten, dat zij tegen het verbond der genade ingaan zoals zij in Adam tegen het eerste verbond, het werkverbond, zijn ingegaan, omdat zij de Heilige Geest niet hebben ontvangen, niet onderwezen zijn door de Heilige Geest.

Waarachtig geloof heeft ten gevolge dat de Wet Gods in het hart gegraveerd staat. Van dat ogenblik af begint de godsdienst – *begint* de Gods-dienst. Heeft men dan vóór die tijd geen godsdienst gehad? Een valse godsdienst heeft men gehad. Alles was vals. Nu begint de godsdienst, waarvan de Heere Jezus gesproken heeft tot de Samaritaanse vrouw, zeggende dat men God in geest en waarheid moet dienen (Joh. 4:24). Als de mens niet zo'n afschuwelijke bedrieger was van zichzelf, dan zou hier niemand aan twijfelen, zó duidelijk en overtuigend en tot de consciëntie sprekend zijn deze dingen.

Maar de waarheid houdt het niet vol tegenover het zelfbedrog, tenzij de Heilige Geest de mens overwint en inwint. Als nu iemand dit geloof ontvangen heeft, dan ziet hij dat hij zich in alles vergist heeft en zich in alles zou vergist hebben tot zijn eeuwige ondergang, als dit werk niet had plaatsgehad.

Men onderzoekte zichzelf. Hiervoor zijt u allen in de gelegenheid. Straks kom ik, misschien daarna u, te liggen, zo wij niet door een ongeval om het leven komen. En dan is het, al hoort men het niet altijd: ‘Geef rekenschap’ (Luk. 16:2). ‘Wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage hetgeen door het lichaam geschiedt, naar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad’ (2 Kor. 5:10). Men bedriege zich niet! Het is geen beschouwing, geen opvatting. Het is beleving. Het is een beleving waarbij men eerst lijdelijk is. Want het komt tot ons ongedacht en onverwacht; zonder zelfs dat erom gebeden was. Het komt tot ons, het overwint ons, en het brengt ons in de laagte, in de vallei van ootmoed. En dan worden wij actief, dadelijk werkzaam. Als men niet lijdelijk geweest is, dan is onze werkzaamheid verkeerd; wij hebben dan geen begin dat goed is en ons einde deugt evenmin.

Gij hebt een zorgzame vader gehad. Dat gelooft gij wel, maar ik druk het nog eens op uw hart. Gij hebt een zorgzame vader gehad. Op zijn kleinkinderen was hij bijzonder gesteld. In de zaken van de religie, waarvoor hij grote belangstelling had héél zijn leven, was hij een goede opmerker. Hij wist de dingen scherp te onderscheiden. En vergiste hij zich somtijds ook al in iets, het bleek vrij spoedig dat hij inzag dat hij zich vergist had. Tijdens zijn ziekbed heeft hij zich vernederd. De woorden die ik tot hem spreken mocht, hadden ingang bij hem. Wij hadden graag iets meer van hem vernomen, o zo graag! Wat zou ik toch verheugd zijn, als dit het geval was. Het heeft het Opperwezen niet behaagd ons dit nog te schenken.

Blijf bij de dingen waarin gij opgevoed zijt. Als gij deze verlaat – dit behoef ik u niet eens te zeggen, want uw vader heeft het u dikwijls onder het oog gebracht – dan blijft er geen hoop over, tenzij dan dat men wederkeert. De waarheid is geen opvatting! En als iemand verwaardigd wordt om de waarheid te spreken, hetzij hij predikant, hetzij hij geen predikant is, dan betekent dit, dat door zijn mond God spreekt. Daarom zei de Heere: ‘Zij hebben u niet verworpen, zij hebben Mij verworpen.’ (1 Sam. 8:7).

Smartelijk is dit voor een leraar, smartelijk... Want als hij van God geleerd is, dan weet hij wat er aan het aannemen of verwerpen van de waarheid vastzit. Want als iemand het geloof ontvangt, dan ziet hij door het hart van een mens heen, zoals hij door zijn eigen hart heeft heen gezien en hij ziet alle kerken en alle groepen – om het kort te zeggen, hij ziet de godsdienst, hij richt over waarheid en leugen wat de grondslagen van de waarheid betreft – niet over alle dingen, dat wist ook Paulus te zeggen: ‘zeg ik, niet de Heere’ (1 Kor. 7:12) – er is hier geen dwaling mogelijk. Als de mens niet zo’n verfoeilijke huichelaar was, dan zou hij zich laten vangen. Maar dat doet hij niet, dat kan hij niet, tenzij het hem geschonken wordt.

Kinderen, uw grootvader, die zeer op je gesteld was, heeft je gewaarschuwd. Je weet dat beter dan ik. En zijn waarschuwingen zijn altijd hierop neergekomen dat je bekeerd moet worden. In de gesprekken van je grootvader bestonden maar twee dingen: waarheid en bekering. Het zou een zegen zijn, een groot voorrecht, als dit algemener was. Maar gij, kinderen, hebt het gehad. Dat het in de eeuwigheid niet blijke dat je het losgelaten hebt! Bekeer je vroeg. En bekeer je tot God.

Juffrouw V., gij hebt uw plicht op bijna onvergelykelijke wijze vervuld. Hier ben ik ook getuige van geweest. Gij zult mijnheer Van der Zeeuw missen. En ik hoop dat gij in het hart van de familie zult blijven tot in lengte van dagen. Wat een voorrecht is het, als er nog mensen zijn die hun plicht doen, waarin zij dan ook gesteld zijn. Als ik mij niet vergis, dan is uw komst in dit huis het middel geweest, waardoor gij in aanraking gekomen zijt met de waarheid. Juffrouw V., bedenk dit en verlaat haar nooit, waar gij ook nog mocht komen in de wereld. Vergeet ze nooit en laat ze zijn uw schat in leven en in sterven. Mocht dit het geval zijn, wel juffrouw V., het zal u goed gaan. De Heere zal u dan goeddoen, de Heere zal voor u zorgen. En reken erop dat Zijn beloften niet feilen!

Tot de voorrechten, waarvan mijn onwaardige persoon genieten mag, behoort ook dit, dat God Zijn beloften vervult. Toen ik bij vonnis van een zogenaamd kerkelijk bestuur uit mijn ambt ontzet was, ontving ik kort daarop een schrijven van de president-kerkvoogd. ‘Weet u wel dat u geen recht meer hebt op de pastorie?’ Dat was de inhoud van het vriendelijke schrijven. Dat richt men dan aan een man die men alles ontnomen heeft, zoveel dan in hén was, want men had mij niets ontnomen. Toen ik de brief

had gelezen, werd tot mij gezegd: 'Vertrouw op den HEERE en doe het goede; bewoon de aarde en voed u met getrouwheid' (Ps. 37:3). Dat is gebeurd in 1914. Alles feilt, maar nog eens: 'Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.'

Om te besluiten: er zijn drie zaken die bevorderlijk zijn aan een ruim sterfbed. Zoudt gij er drie kunnen noemen? Ten eerste, de waarachtige vereniging met Christus. Waar deze niet is, daar leeft de mens in de zonde. Ten tweede, het staan naar een onergerlijke consciëntie voor God en de mensen. Dat is een zware arbeid, maar hij móét volbracht worden. Ten derde, de uitbanning van al wat een mens in Christus niet kan bezitten. Ik hoop dat u ze onthouden kunt: vereniging met Christus, onergerlijke consciëntie voor God en de mensen, uitbanning van wat de Heere niet wil dat er zijn zal. Hiermee heb ik u gewezen op het woord des Heeren: 'Strijdt om in te gaan door de enge poort; want velen (zeg ik u) zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen' (Luk. 13:24).

Er zal hier wel niemand zijn wiens consciëntie niet eens geroepen en geschreeuwd heeft. Zo goed als de meesten van u ken ik toch. Ik heb u bijna zonder uitzondering allen ontmoet in mijn leven. Ik zeg: er zal hier wel niemand zijn wiens consciëntie niet eens geschreeuwd of geroepen heeft. Wat is er met deze consciëntie nu gebeurd? Roept zij nóg? Schreeuwt zij nóg? Of is zij bevredigd geworden, bevredigd door de besprenging met het bloed des Lams? In dit geval zijt gij gelukkig en in het andere geval zijt gij er overheen gegaan. Mens, laat u dan nú nog eens waarschuwen! Uw consciëntie staat aan de zijde Gods en zolang als zij u veroordeelt, veroordeelt ook God u en gij zult de deur van het Koninkrijk Gods gesloten vinden en op uw geroep: 'Heere, Heere', zal deze deur niet opengaan.

Gebed:

Gedenk ons en wil ons onderwijzen, Heere, door het verlies dat hier geleden is en waarbij wij allen in meerdere of in mindere mate betrokken zijn. Wij wensten U wel te danken voor hetgeen door deze mens óns en de prediking gegeven is geworden. Ach, maar dit is Uw handeling. Als er geen plaats meer schijnt te zijn, dan wordt de aarde geopend en de rivier van vervolging wordt verslonden. Want de waarheid moet toch blijven en zij blijft tot de laatste dag.

Laat het aandenken aan deze vader en grootvader en heer tot zegen zijn, tot zegen blijven. Onderricht ons ook door het gesprokene. Vergeef het zondige ervan. Gebruik het om ons te plaatsen voor de ernst, voor de waarheid, voor het eeuwig blijvende van de dingen, die Gij, de profeten, Mozes, de patriarchen, de apostelen en zovele door U gezonden en onderwezen leraren geleerd hebben. Laat de waarheid onze grootste schat zijn in leven en in sterven.

Amen.

Gezongen: Psalm 131:4.

John Bunyan over: ‘Kom als een goddeloze tot Christus’

Het is een wettische geest en een geest van het oude verbond, die de ziel heimelijk overreedt dat als zij ooit door Christus gezaligd zal worden, zij eerst voor Christus geschikt moet worden gemaakt, door een goed hart en goede bedoelingen te verkrijgen om dit of dat voor Christus te doen, opdat de ziel niet verworpen en afgewezen mag worden wanneer zij tot Christus komt. Maar dit is in werkelijkheid en waarheid juist de weg om de ziel van Jezus Christus af te keren in plaats van zich naar Hem toe te wenden. Want zulk een ziel ziet op Christus meer als een geschilderde zaligmaker dan een ware Zaligmaker. Vriend, als u zichzelf geschikt kunt maken, waartoe hebt u dan nog Christus nodig? Als u geschiktheden kunt verkrijgen om u tot Christus te dragen, opdat u zo door Hem aangenomen zou worden, dan zoekt u niet om ‘aangenomen te worden in de Geliefde’ (Ef. 1:6). U bent hierin als iemand die zegt: ‘Ik zal mij eerst rein maken, en dan zal ik tot Christus komen om gewassen te worden’; of als een mens die bezeten is, die de duivel eerst zelf wil uitwerpen, en dan tot Christus komen om genezen te worden.

U moet daarom, als u Christus wilt aannemen en aangrijpen, zodat u niet door Hem verworpen wordt, tot Hem komen als de goddelooste van de gehele wereld, die meer geschikt is om verdoemd te worden, als u naar recht behandeld werd, dan om de minste gunstige aanblik van hoop of vertroosting van Hem te ontvangen. Kom met het vuur van de hel in uw

geweten! Kom met uw harde hart, dat dood, koud, vol van goddeloosheid en dwaasheid is jegens uw eigen zaligheid! Kom met verloochening van al uw tranen, gebeden, waken en vasten. Kom als een bloedrode zondaar!

Blijf ook niet van Christus weg totdat u een dieper gevoel hebt van uw eigen ellende en de waarheid van Gods barmhartigheid. Wacht niet totdat uw hart zachter is en uw geest in een betere gestalte. Maar ga tegen uw gemoed in, en tegen de zin van de duivel en de zonde. Werp uzelf neer aan de voeten van Christus met een strop om uw hals, en zeg: ‘Heere Jezus, hoor een zondaar, een zondaar met een hard hart, een zondaar die verdient om verdoemd te worden en in de hel geworpen te worden’, en besluit om nooit van Hem weg te gaan of het op te geven om tot Hem te roepen, totdat u bevindt dat Hij werkelijk uw geweten met Zijn bloed gewassen heeft van de dode werken, en Hij u bekleed heeft met Zijn gerechtigheid en u volmaakt gesteld heeft in Hem. Dat is de weg om tot Christus te komen!

Uit: De leer van de wet en de genade (opnieuw vertaald)

Gedeelte van een predikatie van Calvijn over Mattheüs 26:36-39

‘Toen ging Jezus met hen in een plaats, genaamd Gethsémané, en zeide tot de discipelen: Zit hier neder, totdat Ik heenga en aldaar zal gebeden hebben. En met Zich nemende Petrus en de twee zonen van Zebedéüs, begon Hij droevig en zeer beangst te worden. Toen zeide Hij tot hen: Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe; blijft hier en waakt met Mij. En een weinig voortgegaan zijnde, viel Hij op Zijn aangezicht, biddende en zeggende: Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van Mij voorbijgaan; doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt.’

Wanneer ons over onze zaligheid gesproken wordt, wijst de Schrift ons drie doeleinden aan. Het eerste is dat wij bekennen zullen de onwaardeerbare liefde welke God ons heeft toegedragen, opdat Hij daarom door ons verheerlijkt worde zoals Hij het waardig is. Het tweede, dat wij onze zon-

den zó verfoeien zullen zoals het behoort en oprecht beschaamd worden, opdat wij ons verootmoedigen voor de Majesteit van onze God. Het derde, dat wij zozeer onze zaligheid op prijs zullen stellen, dat het ons de wereld doe verzaken en alles wat tot dit wankel leven behoort, en dat wij krachtig bewogen zullen worden door de hemelse erfenis, welke voor zo'n dure prijs voor ons verworven is. Daarop hebben we dus onze blik te slaan en al onze zinnen te richten, wanneer ons er melding van gemaakt wordt hoe Gods Zoon ons vrijgekocht heeft van de eeuwige dood en voor ons het hemelleven verworven heeft.

Wij moeten dus leren God de lof toe te brengen die Hij waard is. Feitelijk kon Hij ons wel op een andere manier uit de afgronden van de dood verlossen, maar Hij heeft de schatten van Zijn oneindige goedheid willen ten toon spreiden, toen Hij Zijn enige Zoon niet gespaard heeft. En onze Heere Jezus Christus heeft ons daarin een uitnemend onderpand willen geven van de zorg die Hij voor ons had, toen Hij Zich vrijwillig overgegeven heeft in de dood.

Maar nooit zouden wij levendig getroffen worden en in gloed raken om onze God te loven, als wij niet een onderzoek deden naar onze eigen toestand en als het ware in de diepten van de hel vertoeven, opdat wij weten wat het is Gods toorn te hebben getart en Hem tot een doodsvijand te hebben, omdat wij Hem hebben tot een zo geduchte en verschrikkelijke Rechter, dat het veel beter zou zijn dat de hemel en aarde en alle schepselen tegen ons samenspannen, dan om Zijn Majesteit te naderen, zolang Hij tegen ons is. Daarom moeten de zondaren doorwond worden met een gevoel en besef van hun zonden, en zichzelf kennen als meer dan ellendig, opdat zij een afschrik hebben van hun staat, en op deze wijze weten hoe grote dankbaarheid zij aan God verschuldigd zijn dat Hij er medelijden mee heeft, en dat Hij hen ziende in wanhoop, hen heeft willen helpen, hoewel Hij in hen geen enkele waardigheid zag – Hij lette alleen op hun ellende. Verder is er nog dit, dat wij hier beneden maar al te vast zitten, zodat wij door onze genegenheden en begeerten worden teruggehouden als God ons tot Zich roept. Om het hemelleven te waarderen zoals het dat waard is, is daarom voor ons nodig te weten tegen hoe dure prijs het voor ons is verworven.

En daarom wordt ons hier verhaald dat onze Heere Jezus Christus niet

alleen de dood heeft willen ondergaan en Zich ten offer aangeboden heeft om de toorn van God Zijn Vader te stillen, maar Hij heeft ook, om waarlijk en ten volle onze Borg te zijn, niet geweigerd de angsten te verduren, die bereid worden voor allen die door hun geweten aangeklaagd worden en zich voor God schuldig voelen, en weten de eeuwige dood en verdoemenis te verdienen. Letten wij er dan wel op dat de Zoon Gods Zich er niet mee vergenoegd heeft om Zijn vlees en bloed op te offeren en Zich aan de dood te onderwerpen, maar dat Hij verder ook heeft willen verschijnen voor de rechterstoel van God Zijn Vader in de naam en als vertegenwoordiger van alle zondaren, bereid zijnde om daar veroordeeld te worden, aangezien Hij onze last droeg. En wij moeten ons niet schamen wanneer wij zien dat Gods Zoon Zich aan zulk een zwakheid onderworpen heeft. Paulus wekt ons niet zonder reden door zijn voorbeeld op, ons niet te schamen voor de prediking van het kruis, hoewel het dwaasheid is voor sommigen en tot ergernis voor velen. Want naarmate onze Heere Jezus Zich meer vernederd heeft, moeten wij daarin zien dat de zonden waaraan wij schuldig waren voor God, niet konden worden tenietgedaan, tenzij Hij in de uiterste nood gebracht werd. En inderdaad, wij weten dat Hij zwak geworden is, opdat wij door Zijn kracht versterkt zouden worden, en dat Hij al onze belevingen, uitgenomen de zonde, heeft willen doormaken, opdat Hij in staat zou zijn om ons te helpen. Want als Hij niet persoonlijk de vrezende, twijfelende en de kwellende die wij doormaken, had gevoeld, zou Hij niet zo genegen zijn om voor ons vol erbarmen te zijn zoals Hij het is. Men zegt dat een mens die niet weet wat honger en dorst is, niet bewogen zal worden door medelijden en vriendelijkheid jegens diegenen die het doormaken, omdat zo'n mens het altijd gemakkelijk gehad heeft en in zijn genoegens geleefd heeft. Nu is het wel waar dat God, hoewel Hij in Zijn natuur niets van onze belevingen doormaakt, toch niet ophoudt jegens ons vriendelijk te zijn, maar dat is omdat Hij de fontein is van alle goedheid en barmhartigheid. Echter, opdat wij verzekerd zouden worden dat onze Heere Jezus Christus onze zwakheden kent om ons er in te hulp te komen en opdat wij te vrijmoediger tot Hem gaan en daar een te vertrouwen adres hebben, zegt de apostel dat Hij daarom verzocht heeft willen worden gelijk als wij (Hebr. 4:15).

Uit: Het gepredikte Woord, deel II